

Tájékoztató a Szeniorok Tanácsa üléséről

„Nem mindegy, hogy a civilizáció, ..a kor szelleme kinek az igényére formálódik!!!”

Az OEE. Szeniorok Tanácsa ez évi záró ülését 2005. december 8-án Budapesten az OEE 425-ös tárgyalójában tartotta. Az elnök köszöntötte az előadót, a tagságot, ismertette a napirendet, majd felkérte *Klemencsics András* FVM erdészeti főosztályvezető urat „Az erdőkezelés helyzete és az állami erdők jövője, lehetőségei.” című előadása megtartására.

Az előadó bevezetőben az erdőültettség kiinduló adatait vázolta, hogy a közlendők segíthessék az egységes szemléletű érdekérvényesítés módjainak felismerését. Az erdőterületre vonatkozó fontosabb jellemzők közül ismertetésre került, hogy az ország erdőgazdálkodás alá vont területe 1974 ezer ha, amelyből faállománnyal borított terület 1843 ezer

ha, 19,8 % -os erdőstúltsággal, ill. védett 387 ezer ha (20 %) és a Natura 2000 előírásai által érintett mintegy 200 ezer ha erdő. A továbbiakban azokról a szempontokról tájékozódhattunk, amelyek az erdőgazdálkodás kereteit határozzák meg, úgy mint a;

- Nemzetközi keretek; egyezmények, ajánlások.
- Európai uniós keretek; stratégiák, akciótervek és
- Nemzeti keretek; jogi szabályozás, erdőprogram.

A fenntartható erdőgazdálkodás alapelemei szerint tagolt elvek figyelembe vételével készülhetnek az EU erdészeti akciótervei. Ezen belül a főbb szempontok:

- a gazdasági célok; – az erdőgazdálkodás versenyképességének megőrzése – a több célú életképes erdőgazdálkodás elősegítése – új, újszerű erdőalapú termékek, javak és szolgáltatások fejlesztése stb.

- a környezeti célok; – az erdei élőhelyek és az erdei ökoszisztémák leromlásának megakadályozása – az erdők védelmi funkcióinak a bővítése, az erdei biodiverzitás fenntartása és bővítése – az éghajlati és földhasználati változások hatásainak felmérése.

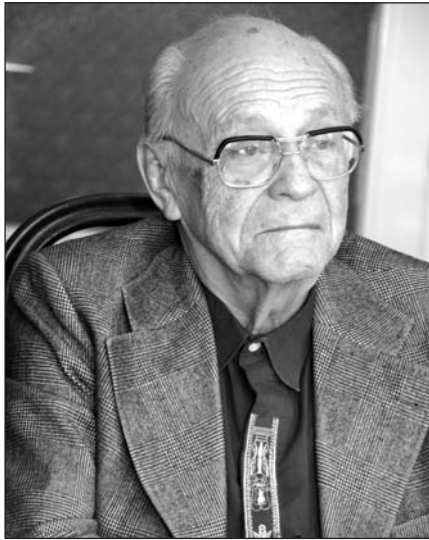
- a közjóléti célok;
- az erdők társadalmi és kulturális hatásainak bővítése,
- az erdőgazdálkodás javainak hozzájárulása a vidék gazdasági életéhez – a felüdülés, pihenési és védelmi funkciók javítása stb.

- az irányítás szempontjai; – a gazdasági, környezeti és közjóléti célok egyensúlyának elérése,
- az ágazati politikák koordinálása, integrálása,
- a tudomány- és erdészeti politika összhangjának biztosítása,
- a folyamatok fenntarthatóságát szolgáló mérési és ellenőrző rendszer kidolgozása.

Továbbiakban tájékozódunk arról, hogy a magyar társadalom erdőgazdálkodással kapcsolatos célkitűzéseinek megvalósítása érdekében elfogadásra került a Nemzeti Erdőprogram (NE) a 1110/2004 számú kormányhatározattal. Az NE alapelveket és stratégiai célokat határoz meg. A megvalósítást 10 célprogramhoz köti (mint pl. állami eg. fejlesztése, magán eg. fejlesztése, vidékfejlesztés erdőtelepítés, természetvédelem az erdőkben, fenntartható vadgazdálkodás, racionális fahasznosítás, erdészeti igazgatás, kutatás, oktatás, termelésfejlesztés, ember-erdő viszonyának javítása), amelyeket 2006-2015 között évente kell megtervezni.

Ismertetésre került hogyan valósíthatók meg a Nemzeti Erdőprogram stratégiai céljai. Nevezetesen milyenek azok a támogatási formák, amelyek az erdészet számára igénybe vehetők. Ilyen a 2006 végéig igényelhető vidékfejlesztési támogatás; az „Európai Mezőgazdasági Orientációs- és Garancia (EMOGA) Alap” (1257/1999./EK rend.), amelyet 2007-től az „Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap (EMVA) lehetősége vált fel. Az utóbbiból megvalósítható célprogramok felsorolása után szóba kerültek az igénybevétel

lehetőségei és formái (alapokon, központi, egyéni számlán keresztül stb.), a nemzeti támogatások jogcímei, az állami szektorokra és gazdálkodó szervezetekre vonatkozóan, válaszolva az állam tulajdonosi, gazdálkodó és ellenőrző szerepét is.

Hangsúlyozta az előadó, hogy a célprogramok megvalósítása és a vidékfejlesztési keretekben nyíló erdészeti cél-támogatási lehetőségek kiteljesítik a jelenlegi nemzeti erdőfenntartási rendszerünk új kereteit, amire viszont tudatosan kell felkészülni.

Az előadást követő kérdések után élénk véleménycsere alakult ki, amelyben részt vettek: *Járasi Lőrinc, dr. Erdős László, dr. Király Pál, dr. Szász Tibor, Zathurecky Lajos, Zágoni István, Köveskúti György, Tollner György, V. Szabó Ferenc, S. Nagy László.*

A véleménycsere lényege – az előadó válaszait is befoglalva – a következő gondolatokban összegezhető:

Az állam szerepe érzékelhetően módosul egyrészt, mert erősen bővült a cél és a fogalomrendszer, másrészt változnak a forrás-feltételek a fenntartási járulékok sorsával. Tehát erősíteni kell a lehetőségeknek a források fele történő szervezését, a szakkezelés számonkérését, az ellenőrzöttebb nemzeti és EU-s pénzek felhasználásával. Gyengül viszont az állam tulajdonló, gazdálkodó jellege. Hiszen az FVM csupán közvetítő szerepet tölt be az elvárások és a fafelhasználási szerkezet tekintetében ui. a célokat nem az Unió tűzi ki, hanem részforrásokat ad szigorú feltételekkel. Felmerült továbbá az, hogy túl sok az EU-s adminisztráció, és az előírásai a hazai viszonyokra nehezen értelmezhetőek.

Az erdő, illetve a fafelhasználás struktúrájának az átalakulása folytán, il-

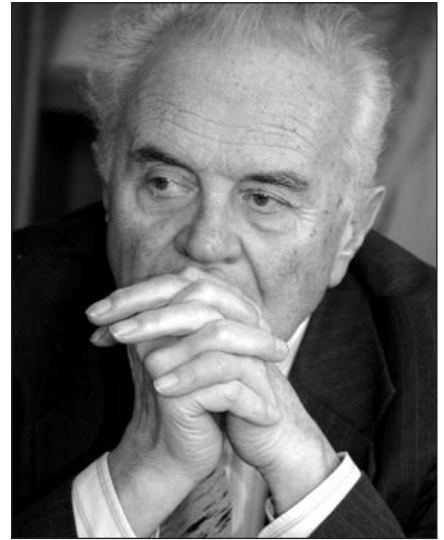
letve a fa értékesítési formáinál kritikus kérdésként merült fel a fa erőműi, bioenergia jellegű hasznosítása. Az aggódó, illetve helyeslő vélemények óvatosságra utaltak. Az nem egészen megnyugtató, hogy régen is volt energia alapú fafelhasználás (pl. hamuzsír), mert más volt a nagyságrendje. Az újszerű energia célú hasznosítás nagy valószínűséggel csak akkor minősülhet jónak és elfogadhatónak, ha kellően kidolgozottak a kitermelési volumen korlátai. Ha kellően felkészülünk a túlzottan centralizált erőművek esetleges monopóliumi, torzító erejével szemben.

A piaci versenyfeltételek optimalizálását és a helyi igényeket életszerűbben szolgálnák a középszerű regionális erőművek, a beszállítási vonzatok miatt is. E kezdeti szakaszban már az sem hagyható figyelmen kívül, hogy túl drága lett a lakossági tűzifa, miközben ingadozik a túlnyomóan egysíkú lakossági energiaforrás biztosítottága. A programhoz fontos további szükség-szerűség felgyorsítani az energiaerdő jellegű, piaci igényű faültetvények telepítését.

A faültetvények agrárpolitikai szempontból is hasznosítható termékhozamra képesek, amiért a fajok megválaszthatósága (pl. magyar akác) kérdésében szintén meg kell határozni egy, a természetvédelemmel közös feltétel rendszert, azért is mert pl. az EMOGA túlzottan agrárcentrikus.

A mai politikai viszonyok között egy másik igen fontos kérdés a tulajdonlás és a szakkezelés. Ezért az erdészeti szakágazat érdekérvényesítő képességét határozottabbá kell formálni, nem csak államigazgatási vonatkozásban, de köztestületi, erdészeti egyesületi tekintetben is át kell gondolni az érdemlegebb közreműködési lehetőségek módjait! Ez nyilvánvalóbban kitetszik azáltal, hogy az állami erdők sorsa, tulajdonlása átalakulóban van. Az aggodalom már azért sem indokolatlan, mert a jövőben kiemelkedő szerepet kapnak a géntartalékokat őrző olyan komplex ökoszisztémák, mint az erdő. Vagyis adódik a jogos kérdés, hogy hol, melyik ágazattal összefüggésben lenne jó helyen az állami és a szabadrendelkezésű erdő sorsa?

A vélemények alapján a Szeniorok Tanácsa állást foglalt abban, hogy a szakma nem nézheti tétlenül a politika függvényében kialakult sodródást. A felmerülő kérdések megválaszolására a szakmának kell alternatívákat kidolgozni, amelyek elősegítésére a Szeniorok

Tanácsa 2006. január 30-ig hívjon létre egy ad-hoc Bizottságot. A napirend zárásaként az elnök megköszönte főosztályvezető úr előadását, kívánva további eredményes munkálkodást.

A napirend egyéb témáiban az elnök tájékoztatást adott arról, hogy a következő évben esedékes az OEE új vezetőségválasztás. Ajánlatos a Szeniorok Tanácsának is véleményt kialakítani, nevezetesen a stratégia módosításáról, az elnökség összetételének elvi szempontjairól stb., amelyre az Sz. elnöke január 30-ig kér véleményeket. E téma kapcsán megerősödött az az igény, hogy az OEE új vezetőségének a szakmai és közösségformáló értékek kezelése mellett, a szakszerűségi, szakmai érdekérvényesítést az eddiginél határozottabban kell képviselni. Továbbiakban az elnök javaslatokat vár a 2006. évi munkatervhez. *Haják Gy.* tagtársunk javaslatát illetően közös vélemény született abban, hogy a következő ülésünkön az elnök előterjesztése alapján a Sz. Tanácsa tekintse át a tagság létszámát, helyzetét és az újabb tagokra érkező ajánlásokról hozzon döntést.

A következőkben a Szeniorok Tanácsa nevében az elnök megköszönte *dr. Madas László, Mitnyik László* 85. évét és *dr. Erdős László, Tollner György* 75. évét betöltött korosztályos kollégáknak a tartalmas közéleti, példaértékű tevékenységüket és jelképes tárgyat, ill. oklevelet nyújtott át. A gratulációs alkalmat *Sellei Zoltán* előadóművész (A Magyar Rádió munkatársa, a Magyar Kultúra Lovagja) mély érzelmeket közvetítő műsorral és pohárköszöntővel tette családiasabbá. Végezetül az elnök kellemes ünnepeket és reménytelibb új évet kívánva a meleg hangulatú ülést bezárta.

Dr. S. Nagy László

Fotó: **Pápai G.**